AZER YARAN

MAYIS

türkiye yazıları

MAYIS

●

AZER YARAN

TÜRKİYE YAZILARI YAYINLARI

Şiir Dizisi : 3

Selânik Caddesi 7, Kat 1, Kızılay
ANKARA

Azer Yaran 1949 yılında Fatsa'nın Korucuk köyünde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Ordu'da tamamladıktan sonra, 1971 yılında DTCF Rus Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi.

Şiirlerini Türkiye Yazıları, Oluşum, Sanat Emeği dergilerinde yayınlayan şair, rusçadan «Türkiye'de Kapitalizmin Gelişme Özellikleri» adlı kitabı (Onur Yayınları 1978) çevirmiş, çeşitli dergilerde çevirileri çıkmıştır. Azer Yaran ayrıca, Yesenin ve Vaptsarov'un şiirlerini türkçeye kazandırmıştır.

Basıma Hazırlayan : Ahmet Say / Dizim, Basım ve Cilt : **Şafak Matbaası,** 29 57 84, Ankara / Birinci Basım Kasım 1979

AZER YARAN

MAYIS

türkiye yazıları

MAYIS

Dirilişin nöbet günleri
Yitiyor ihtiyar yosma
Gökte bir bulut ve güvercin
İle mavi ova
Sevgi tutuşur ellerimizde
Gözlerinde oynak ateşler götürürler
Mayıs kızları bizde

Gel beri güzel kız
Yitti buzlar zamanı
Soğuk yıldızlar zamanı
Açtırayım da dereyim
Gönlünde gülistanı
Şiirler vereyim inceliğine
Gel beri güzel kız

Sıcak bir yel tadından koşarak
Yollara çıktım zakkum kokuluyum
Deli ağu ve duygu dokuluyum
Kül olmaya birikimim var
Tenimde eritiyorum heyecanı
Kız yanıt ver
Nerden tutuşturalım zamanı

ACILAR ACILAR...

*
* *

Birgün sürünerek çıktım ışığa
O eski nemli kuytularımdan
Yüzümde erken gülüş
Kara kuşlarca öldürülmüş
Beni tanımadı anam

Şimdi öyle ağır gürültülerdeyim
Çevrem yıkılmış güzellik solmuş
Ve hücremin amansız duvarlarında
Çırpınıyor mavi bir kuş

Ve kalbimde en haklı acılar
Akışıyla ağrılı bir suyun
Beni acı denizine sürüklüyorlar
Kimsesiz babasıyım kimsesiz bir çocuğun

Yine bende bana kinle şen şakrak
Ağulu çiçekler açıyor zulüm malıyım
Ve ben eriterek sindirerek doyarak
Şimdi bu acıyı yaşamalıyım

*
* *

Tırmanıyorum boş odalara
Ben öyle öldürücü sokaklardan
Işıktan bir bıçak kalbime
Koşuyor bulutlardan

Görünmez iplerinde çocuk
İçimdeki kuklaların
Tıpır tıpır koşuyor
Senin minicik varlığın

Bu yağmurun yoğun tokatlarından
Süzülüyor şimdi başım
Ürkmüş sürüler gibi ellerimde
Senden kaçırdığım telaşım

Ve önüme yığıyorlar kucak kucak
Zakkumlarını sahipleri göğün
Ve köşe bucak şimdi beni
Yiyor yağmurlu gün

Bu ısrarlı yaşanası acıları
Yüzümü yırtarak içime yığıyor biri
Ve uyukluyor kaçamıyor
Gönlümde bir yılkı beygiri

⁂

Elbet biraz doğrudur
Ak zambağın ellerimde solduğu
Hayatımın içinde topallıyor
Okşayarak sakatladığım kuğu

Hapishaneme giriyorum suçsuzum
Ve suçsuz duvarlarım
Bir çocuğun ince ensesi acımın eşi
Bu acıyla titreşirken bütün dallarım
Gidiyor son yaprakların da sesi

SONE

Şimdi ay ile salaşında gece göğünün
Mavi kurşun mürekkebiyle doğa resmediyor bizi.
Yakamoz titreyen suda ayın binbir izi,
Bir düşte çözülüyor güçlüğü kördüğümün.

Ayışığıyla gülüyor kızlardan biri,
Deniz istekle deviniyor yüreklerde ateşler,
Yakamoz bir konide bakır tenlerde güneşler,
Gözlerde ayrışıyor bu serin yangın yeri.

Birden ayı seviyorum çözerek kimliğini,
Oynak içkilerinde boğarak benliğimi,
Sarıyor türkülerimi hayın güzelliğiyle.

Kıyıda dansediyor ışık, bir adam ve ay,
Ki üşütüyor karanlığı çevreye gerdiği yay,
Dağılıyor rüzgarımda aydınlık gazelleriyle.

AŸIN ONDÖRDÜ

Akşamın ufku kanadı çocuklar bağırdılar.
Koştuk araladık tek tek toprağın zakkumlarını,
Dalgalar bizi doğum görmeye çağırdılar,
Rüzgar tek tek okşuyordu kıyının kumlarını.

Lacivert gümüşünde göğün altın bir kızı
Doğdu ve oynaştı balıkçılardan biriyle
Ve maskara, yüzünün doğum kiriyle
Dilini çıkardı güldürdü bizi

El atsam tutarım, giden bir sızı
Büyüdü suya saldı sarı saçlarını,
Yüreğimize koştu öldürdü bizi,
Kurşuni çadırlardan koptu bir çingene kızı
Kalayladı yoksulların salaşlarını

Bir gelin bulutların içlerinden
Boynunda mavi papatyalarıyla bir dizi.
Bu akşam bir gizi yaşadık ayla;
Eylemsiz bir devenin kara hörgüçlerinden
Eğdi yüzünü en güzel leyla,
Gümüş saçlarıyla geçti denizi.

SON MAYIS

Ilık yağmurdan geçiyorsun
Ergenliğin büyüsüyle kutsayacak seni yaz,
Yürüyorsun, önün sıra titreyerek yürüyor
Göğsünde bir çift tınaz.

Yürü yavrum, cesur ve iyimser,
Ama yazgı ne getirir bilinmez,
Senden delişmen bir rüzgar eser,
Çiçeklerin küser, üstesinden gelinmez.

Fırtınalar soldurmadı benim çiçeklerimi,
Yüreğimi yakan daha güçlü değil benden.
Bilerek birgün çekeceklerimi
Her bahçesi solanı tuttum elinden.

Dertlenme geçmişin kiri ve acısıyla,
Gelecek gün biriken güçle yaşanacaktır.
Gerçi inleyeceğim yeni heyecanların sancısıyla,
Sevgi taçıma birgün yağmur boşanacaktır.

Gözlük camlarımı silemeden ilerleyeceğim,
Görmeye çalışarak ufukta neler olduğunu,
Nemli çimenlerde takla atıp gürleyeceğim,
Açıklayarak dünyaya mutlu olduğumu.

Yüreğim bana söz verdi; yaşlanmayacak.
İnleyecek ama birgün, yaslanıp gövdesine gür bir çamın.
İnleyişler yelpazesinde bir acı çınlayacak,
Ağrıyacak yine boşluğu o geçmişte kalan parçamın.

ŞİİRLER OKUDUM BUGÜN

Şiirler okudum bugün türkçemin ormanlarında,
Adım adım dizelerle içimde direncim, sevincim ve
acım,
Çocuklaştım, aldım da gövdemi salladım dallarında
İlkgençlik suyunu yakmış gür bir ağacın.

Hayatı bir gürültünün içinden yeniden yaratmaktır
şiir,
Ve söz demlemek değildir mutluluğun kanatlarında.
Şair bazı okur da kitabını sevdiği bir şairin,
Doyar, şiirler düşünür, uyur bu kitabın
yapraklarında.

Ben aslında bugün annemi yazacaktım,
Çatlak ellerini sevdiğim, telaşında bir bazlama
ekmek,
Beni ve kardeşlerimi büyüttü mavi dumanlı bir
ocaktan
Ve eğitti içimizde çınar gibi şiiri, eğitti Nazım
Hikmet.

Ama öldürüyor bazı şeyler gür yetenekleri,
Umutsuzluk, pişmanlık, sevgisizlik gibi.
Şair! rakı iç, aman çok içme,
Öyle bulandırır ki, ağlatmaz bile güzelim şiiri.

Şair bu, kimi zaman kalabalık bir köşede
Yapayalnız ve gözüpek dizeler çiziktirir,
Ne de olsa şair bir kuyumcu değilse de,
Yüreğinin tellerinde som altın biriktirir.

DÖNÜŞ

Ruhumda ipek pençeler; eski bir düş
Dağılan anıları taradı,
Unutulmuş bir türkü ve ilk öpüş
Ve kestane gözlerini aradı.

Geçitten daldım aynı koruya,
Yüreğimde bastırılmaz dürtü,
Kıskanç meşe yine hazır beni kovmaya,
Bir yaprak düştü, çınladı içimde ürküntü.

Sorguya çektim ağaçların herbirini,
Pembe çiçeğim nerede diye,
Önce ak kavak duydu sesimi,
Yaprakların korosu başladı türküye.

Telaşla aradım dörtbucağı,
Esti tüm dallar küskün, kaygısız,
Kaldırdım yerden herbir yaprağı,
Fısıltıyla şenelttiğimiz gölgeler ıssız.

Evine koştum, o taş merdivene
Doğruldu son umudun kuşkulu tadı,
Eşikte salınan boyun yerine
Eski bir kapı rüzgârla gıcırdadı.

KARADENİZ ŞARKILARI

*
* *

Buruk ilk aşkın tüy yüküyle
Patikalarından uzaklara gidiyordum,
Bozkırdan büyülü bir türküyle
Karnına çekiyordu beni yurdum.

Ben uykulu denizi terkederken
Ayışığı tekneleri kalaylıyordu,
Sabırlı ağlar kuma değerken
Balıkçılar işleri kolaylıyordu

Vedalaşıyordum dilimde toy sözlerle,
Yeşil perçemler döküyordu yamaçlar,
Son burun beni izliyordu kaygılı gözlerle
Ve başlıyordu susuz kıraçlar.

Şimdi bağrımda titreyişler ve ateşli koşuyla
Yeşil yamaçlarında parçalandım, sularında söndüm,
Ruhumda son zenginliğini kurtarmak telaşıyla
Ey şehir, sana döndüm.

⁂

Coştum mağrur çağrıyla akasyalardan,
Budadığını gördüm dallarını kaba buluşların,
Havalandırdım sözü içimdeki dosyalardan,
Utançla ötüştüm yavrularıyla vurduğum kuşların.

Oyulmuş çamların çınarların dibi,
Dirençle sürdürüyorlar bizim efsaneleri,
Ve caddelerde acemi şarkıcılar gibi
Sırıtıyor atkestaneleri.

Çok açığa demir atmış bir gemi,
Yüzünü uzaklara dönüyor fenerler,
Üvey anne gibi karşıladı beni
Çocukluğumu geçirdiğim yerler.

*
* *

Çektirmenin bordasını rüzgâr yalıyor,
Uğulduyor karada bir çınar,
Sığınakta bir tekne demir alıyor,
Cesaret türküsü olarak açılıyor denize balıkçılar.

Yırtılmış zümrüt göğsü Ordu'nun
ve hâlâ biteviye inleyen dereler akar,
Yıldızlı ikliminde de ruhumun
Elbet başlayacak sonbahar.

Oh, yurdum! bir renk kalacaksa sana bizden,
Çileli bağrın birgün bizim de sevincimizi saklasın,
Pul olan yüreklerimizi Karadeniz'den
Al yıldızlı denizcilerin toplasın.

⁂

Ansızın içimde bir deniz ürperdi,
Kuşkunun ilmiğinden geçti umut,
Ey şehir çığlıklarını gerdin,
Başucunda kara bulut.

Akşamdı, kesti şarkıyı kıyı,
Geçmiş yıllardan neler anlattı, neler,
Banklarda işlek bir mırıltıyı
Kışkırtıyordu yumşak gölgeler.

Dolanarak gündüz bir adak ağacına,
Dalgalar talih diler,
Gece rıhtımın altın zincirine
Asılıdır altın gemiler.

Ama ağır sancılar taşıyor kıyımız,
Yamaçlarda kadınlar, yangınında derin ahların,
Tepelerimizde eziliyor yorgun toprağımız
Altında nükleer silahların.

⁂

İpek dalgaların sessizliğiyle
Denizin soluğu yüreğimi dağlıyor,
Gecenin karanlık kimsesizliğinde
Sahilin köpekleri havlıyor.

Suda haleleri yeşil karartıların
Cılız bir ayla bileniyor,
Issız telaşı martıların
Denizin rüzgârsızlığına ileniyor.

Düzenli akarsu zenginliğimle bu gece
Dinledim gür durgunluğunu Karadeniz'in,
Sarhoş balıkçılar çekip gidince
Gördüm suda yaldızını acı bir izin.

Şiir nereden başlar? şair,
Nereden başlar senin nazlı eğrin?
Uyuyunca sızılı yapraklarıyla ağaçlar
Titrediğini duydum şiirin.

⁂

Güç bir çocukluğu aştığımı anlarım
Dönüp bakınca geriye,
Son izlerini gözlüyorum anıların
İçimde uzaklaşan davul sesleriyle.

Bakımsız çocukları toplar
Gamlı bir şehrin meydanına çınar,
Denizin çelik haykırışlarından çıkar
Yoksul balıkçılar.

Çöplere, hasretlere, dalgalara sürer
Burada yazgı çocukların en arıklarını,
Bir çocuk binbir boyaya girer,
Toplar gider kıyının çürük balıklarını.

En ciddî derdi bir yavrunun
Çatık kaşlı öğretmen, olmayan kalemle defter,
En mutlu çocuğu yurdunun,
Çikletten çıkınca Lefter.

Kütük bir bilisizliğin
Kıskacına alır kızları oğlanları,
Besili kurnazlığın zehiriyle
Resimli amerikan romanları.

Ama yine deniz belini büker tüm korkunçluğuyla
O zalim masal devinin,
Hayata girer egemen çocukluğuyla
İlk kıpırdayışları sevinin

Ve çöplüklerde güneşle debelenir ilkgençler,
Bir koru, ah! girilmez, «aile bahçesi»
Dalgalı bakışlarda saf ilençler,
Belki de bir hile bahçesi.

⁂

Körpe yüreğimi yorup bitirmiştir
Bir kız, saçlarında tüter fesleğen,
Altın parçalar alıp götürmüştür
O, bir türlü gerçekleşmeyen.

Deniz kayalar ve martılar hep eski biçimde,
Kıyıda duru bakışlarda sevinçli yıldızlar.
Ben de katılsam bu sevince ne çıkar,
Ama örgütlenmiş bir kez hüzün içimde.

Yine o eski zenginliği acı tarıyor,
Bazı şeyler değişmiş, festivaller, sergiler,
Alanlarda devrimci belgiler,
Çatıları demet demet ışık sarıyor.

Bu kutsal kıpırdanışın dili yine aynı,
Buranın yeşili, martıları, suyu ve değirmeniyim,
Çağıldıyor bağrımda sevinç ve acı çağlayanı,
Yüküm ağır, ben bu dilin çevirmeniyim.

İDAM

*
* *

Kurşun gibi son sesleriyle gittiler
Aynı kara ipte;
Sevecen çocuk yürekleriyle
Kurbanları kirli intikamın.
Ve yürüdüler büyüdüler çifte ilmikte,
Sıkıntılı baykuşlar söndü yüzlerinde
Onları seyre gelen divanın.

Mayısdı, ölümdü ve kara kavak
Yüzünü ağıtla dallarına gömdü,
Karanlık durdu rüzgâr esmedi,
Ay bütün filizlerde söndü.
Issız sonsuzda acılar dindi
Ve bahardı,
Baharın ağrılı üç eklemi
Bu üç ölümdü.

Ve yapraklar çiğ ateşte kavruldular,
Asılanların son titremeleriyle irkilerek
Düzensiz yönlere doğruldular.

*
* *

Cinayet gecesi kesilen sesler,
Yarılan yürekleri kumruların,
Yaşamın burulan güzellikleri,
Sızlayan kemikleri meşelerin
Ve yanan canı suların.

Çocukları öldürülen ülke,
Ateş içinde yeraltı kederin.
Dolduralım şu yalan erince,
Öfkeyi ocağından evlerin.

Gelinleri bol ülke
Çok kesildiği karanfillerin
Ve doyunca sevemeden gidenlerin.

Çocukların ve sözlerimin ülkesi,
Savur atardamarlarındaki gizleri.
Bilinç sarsın toprağı ve denizleri,
Parmağın kesilince acılar sarsın
Ve bir hücren uyanınca sevinç herkesi.

*
* *

Yeni bahar fışkırıyor kavak ağacından,
İdamlıkların yüzü birer birer
Son defa canlı göründü.
Toprağın iliği seğirdi,
Sustu baykuşlar hıncın utancından,
Gece daha siyah bir peçeye girdi.

Gizli merkezlerin kara ocaklarında
Alınmış karar denmeden son söz.
Korkulu rolleriyle kucaklarında
Giydirmeye gelmişler ölüm urbanı,
Pervasız, tedirgin ve mat birkaç göz
İzlemeye gelmişler kurbanı.

*
* *

Biraz sonra tabure çekilecektir,
Çekti sigaranın son nefesini.
Bütün iyi kuşlara iletecektir,
Özgürlükten selâm getiren bir güvercin
Karanlığa kanatlarıyla yazdı sesini.

Sorulur ya verilmez son dileği,
Ama artık asılmıyor asıyor bir ses.
İlmik gülen yüz ve ölüm gömleği
Görünce öldürenler güçnefes.

Prangadan boşalan ayaklarından
Darağacına aktı tüy gibi son üçbeş adım.
Asıldı, ve ürküten bir son söz
De fırladı darbesinden cellâdın.

Ben bu şiiri yazmak isterdim, eninde
Sonunda beyaz yazgısıyla yurdun yaşasın.
Anababaların ve kardeşlerin derin gönlünde
Bağımsızlık renginde güller yaşasın.

*
* *

Gövdesiyle baştanbaşa yanar,
Zerresini tutuşturamaz dünyanın,
Avuçları toprak tüten yaşlı ananın
Taze bir yaradır şimdi yüreği.

Analar! emekle, umutla büyüttünüz
Göğüslemek zor,
Ve bir anda ve onurla öldüler.
Darağacını kuranlar çok titreyecekler,
Ölenler ölümden sonra da güldüler.

⁂

Ölürdü, güzeldi çocuk
Ve son bir güzel söyledi
Ve görü göklerin lâlelerini,
İdamı kara bir tay eyledi,
Çökertti avuçlayıp yelelerini.

TÜRKÜ

Hücrelerde adamlar
Gözleriyle bilediler beton damları,
Güncelere bahar yazan nice adamlar
Çağrılarla sarstılar hanları.

Kalem kırık sayılıdır günleri,
Al şafağa yönelince sezmişler,
Rüzgar tutmuş boran yazmış elleri,
Kitaplar içine mayın dizmişler.

Söküyor zulmün ipliğini kızlar,
Öldüremez bir cinayet bu gideni.
Karanlık yönergeyle sahte yağızlar
Çifte ilmikte astılar seni.

GÜZ - 1978

*
* *

Başladı doğanın dingin güzelliği,
Baykuşlar doluştular kümelerle,
Ve güz kuşları ürktü gelmedi,
Boğulmuş delikanlı fotoğrafları var gazetelerde

Sonbaharın diriliği rüzgarında sarı uçuşun
Ve solgun kadifelerinde son güllerin.
Ergin yaprakları ürkütüyor kurşun,
Yapraklar koşuyorlar kalbine ölülerin,
Renklerinde son bir güneş sıcaklığıyla.

Şehirlerin damarlarında kara bir sinir,
Halk kendi evinde mırıltılara dayıyor kulağını,
Olgun rüzgarı bir yudum içen insan
Yarın olabiliri düşünür tiksinir.

⁂

Güz yaşıyor, bir ak daha düşürüyor saçlara,
Geciken yaz, ekim ve kasım soğuğu,
Yine geçkin bir gelin gibi güneşin doğuşu
Ve batıyor altın gölgeyi asarak ağaçlara

Nice çocuk yaşamıyor bu sonbaharda,
Şair işleyemiyor oyayı gönüllere,
Yaşamaya acıkmış insan, güz süsü dursun,
Hiç böyle kayıtsız kalınmamıştır ölümlere.

⁂

Anaç dallarda tohumlar kararıyor,
Sarıyor hayatı çöplüğün dumanı
Ve yavruların yanakları yaprak gibi sararıyor,
Yuvaların pencerelerine bir bela alçalıyor,
Leş kuşları kapıları çalıyor.

Kayıtsızlar, dalgınlar, yılgınlar!
Toplanın doruklarda bütün kanatlılar,
Bölüklerini topluyor kartal.

RAPOR

«Edebiyatçılar görevlerini yapmıyorlar»

Bülent Ecevit

I

Tan ağarmış, bulutlu uğultuyla uyandım,
Bir evi havaya uçurdular ana baba ve çocuğuyla,
Ağaçlarda yaralı çiçekler açtı, yandım,
Sevgilim koştu sarıldı dudağının uçuğuyla,
Sevgi öksüz bugün.

Acı eskitmiyor ateşini yaşayan adamın,
Oynak sabahın ardında halkım,
Çığlık çığlığa avuçlarda keder ve açlık.
Sabah karabasan getirdi; ölüm ilanları.
Ve kalemlerin ağzında soy yalan, açık saçık,
Bir baca mahzun, övgü ölüme bugün.

Sokağa çıktım adımlarını kapandan sakınan kuş
gibi,
Kendimi ıssızlığa gömsem, sığdıramıyordum
ıssızlığa kalbimi.
Haydutlar köşede bir çocuk öldürüyordu,
Büküyorlardı algın boynunu karanfilin,
Kundaklara akrepler saldırıyor, sövgü sevince bugün.

Okullar soğuktu, dallar gamlı ve gürdü,
Yaslı bir kuş denizinde anne dövünüyordu,
Cinayetin soğuk tetiğini titreten kan gördüm,
Kanın direncini gördüm, ki alev bürünüyordu,
Bahar çiçeklerini biledi bugün.

Çürük akımla bağlıydı sağır beyinlerde boşluk,
Bayat barut kokusunda Ankara'ya dökülüyordu kül,
Kaldırımda ezilmiş birşeyleriyle üşüyordu gri bir
kuşluk,
Bir şiir, bir çocuk belki, belki gül.

Bilinmiyor bekleyişte nelerin gittiği,
İnsanların koynunda acı için birer tapu,
Çatılarda dalgın kumrular yumşak ötüşleriyle,
Toplum alana çıkmış bir çocuk gibi
Ve düşürmemeye çalışıyor başında zıplattığı topu.

Hayatın kasları ısınıyor,
Fabrikada, madende, tarlada ağır katarını çekiyor gün,
Bir çınar devriliyor, toprağın kalbi ağrıyor,
Çınlayan fidanları suluyor gözyaşı bugün.

Güpegündüz bir el sıkıca kapadı tüm pancurları,
Yüce işine giden bir adamı vurdular,
Bahçelerde çocuklar toplanıyordu aşarak yüksek
surları,
Nar gülüşlere pusular kurdular,
Ama kayda değer bir güneş var bugün.

Kan bahçesi ikindi meydanı, çocuklar
İçiyorlar ışığın son damlasını,
Sanki çocuk bir ihtiyarlığı yaşayacaklar,
Bir perde örtüyor günün son hurdasını,
Haydutlar ardında kanlı ganimetler paylaşacaklar.

Şimdi kaldırımdan başlayarak sönen bir çığlık gibi
güneş,
Yine birini vurdular gölgesinde çaresiz saçakların,
Çağlayan damarlarına saldırırken dirilmiş bir leş,
Nasıl eritmiştir ali ihsanlar
teninde yansısını kahpe bıçakların.
Dondu güneş bugün.

Gün bitiyor, damla damla savaşım içinde bu nakşın,
Gurubun sessizliğiyle oto gürültüsü arasında
Lacivert çocuk sesleriyle iniyor akşam.
Kara toprağın sıcak yarasında
Dokunsam topları patlar ve ellerim patlar,
Ufkun al gölünden can suyu içtim bugün.

II

Kuşun son kanadından, son titreyişinden ağaçların
Ve bir çocuğun son topuğundan başlıyor gece,
Basıyor maskeli bela yuvasını kuşların, direncini
açların
Ve derin uykularını çocukların.

Kuşlar işte dallardan kopuyorlar
Ardına alarak güneşin son ışıklarını,
Yine gelmek üzere meydan okuyorlar,
Korkusuz çarpıyorlar ufukta kılıçlarını,
Hayata sesleriyle hücreler dokuyorlar.

Kanatları parçalanmış olarak, sızarak dörtbir
köşeden,
Şimdi balçık bir sinide katilleriyle geldi gece,
Döküldü korkunç suç karanlık bir şişeden
Sonsuz yüreğiyle kıpırdanan sevince.

Panik halinde yalnızlık yatıyor sokaklarda,
Ay tek gözlü yeniyetmedir, bastı toprağına gecenin,
Yarım yürekli bir dervişimiz var, ne denli baksa da
Görmüyor yazarını bu korkulu gülmecenin.

Ve gece bazı dumanlı bir müzik
Ve buğulu gözlerle iniyor kuytu kulüplere,
İğreti bir erinç başlıyor ağır vuruşlarında rakının,
Kimi adamların duyarlıkları sessizce biniyor
küplere,
Ama artık cılız acısında hayata merakının.

Mesela kurşunlanırken ensesinden bir çocuk, gece,
Kurşuni çığlığı ve dalgın yolcularıyla kalkıyor bir
tren,
Gece bazı uysal bir kuğu parkta beyazlığını yitiren
Ve atan kara durağanlığını tan belirince.

Gün bir vurulanla başlıyor ve sona ererken gün
yine vuruyorlar birini
Kimsesizdir ve kimsesiz değildir o,
ışıyor perçemlerinde bin tel,
İri bir rüzgarla ve acıyla yazıyor şiirini,
Her hecede yeniden vurulan bir el.

KUŞLARI ÖLDÜRMEYECEĞİM

Anne, iyi askerler olur mu?
Savaş olursa, anne, kötü askerler
Çocukları kırar mı?
Savaş olursa anne?

Bábam asker olursa, anne,
Çocukları okşasın benim için.
Niye hep uyuyor o çocuk?
Adamların başlarında kanlı bürükler.
Anne, televizyonda bu akşam niçin
Atlara binmiş atatürkler?

Gazetede resim ne, anne, göster,
Gizleme, anne, çocuğa ne yapmışlar?
Bunlar kim, niye yere serilmişler,
Kara duman ne, anne,
Evleri mi yakmışlar?

Kapıları pencereleri kırmışlar,
O teyzeler niye öyle uyuyor?
Amcanın kanlı bağrında bir çocuk
Soğuyor, elleri buyuyor,
Artık duymuyor mu, anne?

Çocuğun annesini niye öldürmüşler?
Evlere bomba mı yağmış, niye, anne?
Kaplasınlar tabutlara gümüşler,
Anne, sen hiç ölme.

Teyzelerin çemberi kanda, karalı,
Ölmüşler mi bağlamıyorlar,
Resimlerde çocukların şakakları yaralı,
Artık niye ağlamıyorlar?

Anne, ölmek nasıl olur,
Ağır mı yoksa birden mi?
Çocuk, anne, niye vurulur,
O mu daha küçük, ben mi?

Gördün mü, bir ev yaptım, çatıyı çattım,
Dumanı tütüyor pembe,
Ufkuna bombalar değil de
Bahçesine yağmur yaptım.

Kuşların da düşmanı var mı sence?
Sana birşey diyeceğim,
Anneciğim ben büyüyünce
Kuşları öldürmeyeceğim.

ocak 1979

VARNA'DA DOSTLARLA

Çekiyor keman yayını kıyının çiçekliğinden,
Çarşaflara doluyor Karadeniz soluğu,
Güneşin ve doğanın fısıltıları.
Yürekler güzel, ekmek gül, makina gül,
Uyanınca beyaz balkonlardan görürsün,
Yanına sokulmuşlar kızıl kuşlar.
Anneler gözlerine güven doldurmuşlar
Ve yüreğin çağlayanlarında kayıyor çocuklar.

Toprağı ve denizi emekte örgütlemişler,
Martılar ışığın sevgisini kokluyor,
Bahçelerde aynı yemişler
Ve aynı yeşil dağ suyundan doğma bir kız
Telini incitmeden gül topluyor.

Devrimler ve berrak belgiler taşıyor yüzüyle
Ak şakaklı ülkemin yanıbaşında.
Ve ülkem gibi doğanın bağrından yunmuş
özüyle,
Gülüşünde eski acılar taşıyan ihtiyarların
Ve korular gibi gülen çocukların yurdu,
Ak şakaklı ülkemin yanıbaşında.

Dillerde aynı hava, omuzlarda aynı halaylar,
Dostluktan damıtılmış kadehlerde içkiler.
Ve sevginin gelip dayandığı bir duvar,
Ki bir yanına halkım şölenler kurmuş,
Bir yanına onlar güller dikmişler.

Doludizgin bir güneş Varna sabahlarında,
Saçlarını döküyor bir kız güne,
Adı barış, soyadı dostluk.
Ve bir demet aşkla ellerimde
Ben nasıl da vurulmuşum kalbine,
Kardeşler nasıl da benziyor çocuklarınız,
Büyüyerek özgür bir sevecenlikte
Oyunlarıyla ve özlemleriyle bizimkilere.

Gün olur ince sofralarımızda
Oturur, birbirimize birer buket türkü veririz,
Kıvançla çınlatırız kadehlerimizi:
Siz bize gelirsiniz, biz size geliriz,
Aynı daldan koparırız yemişleri.
Yüreklerin köprüleri açılır,
Bizler de geçmeden, birer sonbahar gibi
Bırakmadan ardımızda acıları ve sevinçleri.

UZAKTA BİR SEVİ

Orada solgun zümrütler yakardın,
Gece örtünüyordu ak bir tülü,
Elden bir çağrı çıkardım ;
Aç benimle sümbülünü
sen güzelim, sen güzelim.

Türkçemin sunduğu ipek şiir
Taçlarınla biraz nazdın,
Ektim üzerine şiir,
Dilinin ibrişimiyle yazdın
İyim benim, iyim benim

Saçlarını deniz yeli tarardı,
Çocukları sever dururdun,
Avucunda kuş sesleri vardı,
Sana bir türkü çağırıyordum
güvercinim güvercinim

Orada, içtiğimiz son yudum,
Ve dudaklarımızda çağ susuzluğu,
Bembeyaz üzgünlüğünle mırıldanıyordun
Kuşlarla birsesten umutsuzluğu
ah sevgilim, ah sevgilim.

SENİ SEVİYORUM

Yüreğimde fırtınanın sütliman dinişi
Ve yıllar sonra ansızın duyduğum demle
Tadarak şimdi hiç gerçekleştirmediğim bir işi,
Seni Seviyorum,
Güneş, yaprak ve yoksulluktan taşıdığım özlemle.

Bitti çocukluğum, seni seviyorum,
Yiten yankılarla gitti o tatlı ürpertilerim,
İri kızların şakalarından alyanaklı bir durum
Alırdım, yanardı içimde dürtülerim

Seni seviyorum, yüreğimin atışını dert eder gibi,
Uykudan uyanan ellerimle görüp ışığını aşkın,
Başucumda dallar arasından mavi göğü ansızın
farkeder gibi
Başkaldırısıyla sevginin kendimden taştım.

Gecenin gümüş oyasında kıvrılırdı ulumaları
çakalların,
Hiç görmeden seni düşünmüşüm ürkek çocukluk
dağımda,
Seni seviyorum, sesim şimşekleniyor kıvılcımıyla
nalların,
Yüceliyor azgın sevinciyle gönlüm bu mayıs
çağında.

Ne güç seni öğrenmek, başlayıp karanlığından bir
kilerin,
Başlayıp soylu ayıbından kaçak sunuşun,
Adım adım izleyerek yükselişini içimdekilerin,
Ne güç sana gelmek, sen ne yüce konusun.

Öbek öbek heyecanı geçtiğim hanlarda unuttum,
Yalnızca seni aradım sanki kuşların dillerinde,
Seni seviyorum, geride eriyor kör tutkum,
Gören yüreğim açılıyor hayatın güllerinde.

ÖVGÜ

I

Ben, sabah ve gül yüzyüze,
Gülün gülünde çiğ, çiğde tüm bahar,
Sabahın boş sokakları selam duruyor bize,
Buklelerinde yoğunlaşmış leylaklar.

Sevdim ki sabahın akasyaları dansederlerdi,
Çiçekler bin kez açtılar gülüşüyle içimin,
Seni dalından kopardım, beni hapsederlerdi,
İnmese gözkapakları uykulu nöbetçinin.

Gençliğin alnından gururla taşmış
Ve yüzün hüznünde mutlu ağın,
Körpe kanatlarımızla yuvasından kaçmış
Kuş yavruları gibiyiz ağzında şafağın.

II

Sen bir yola çıkıyorsun, şiirim ardından koşuyor,
Sen dönünce açacak yine güllerim,
Sevi çınarından yükseliyor, sende yoğunlaşıyor,
Sevinciyle ve hüznüyle yaşanmış sevgilerim.

Belirsiz ağrımla gezerdim ak ülkene daldım,
Eldeğmemiş çimenlerinde sürdüm atlarımı,
Sen ısınan tan, ben sevecen kartaldım,
Pembe bulutların okşadı kanatlarımı.

Binbir çiçekle yürüyorum, demetleyemedim,
Göğe ve yere dağıldım, benim bu yazgıyı seçen,
Bin boydan hayatımı sen toparlıyordun,
bekleyemedim,
Kendine tut mavi ışığını, şenelsin senin bahçen.

Şimdi acımızı söylesek derin yıldızlar neyler,
Ben akşamı terkederim, sen tüm pencereleri,
Şu benim bağıran gönlüm parkları terkeder gider,
Fısıltılı söğüt seslerine bırakır geceleri.

Bet yazgı! tarifsiz çaresizlikte şimdi elim,
Doğanın tozlu yeşilinden uçtu mor bir kelebek,
Şen şakrak gelecek arıyordum sevgilim,
İnleyen sözler kalacakmış sayfalarda demek.

III

Birgün döneceksin saçında menekşelerle
Ve sesinde uçuşan çocuk kuşlarla,
Usanan özlemime koşarken tüm köşelerde
Çiçekler karşılayacak seni renk renk alkışlarla.

Gün gözlerinle başladı, menekşelerin yüzünde akşam
oluyor,
Yiterim buluşamazsak senin gündönümünle,
Ölen hücrelerime mavi inceliğin doluyor,
Bitmeyecek bu sevda benim ölümümle.

İçine girdiği durumun etkilerini, izlenimlerini taşıyan şiirlerinin özünde devingenlik, atılganlık epey yer tutar. Kişiselden toplumsala, toplumsaldan evrensele küçük kıvılcımlarla sıçrayan bir şiiri vardır Azer Yaran'ın.

Mutluluk arayışından kaynaklanan bir koşuyu sürdürür dizelerinde. Koşarken gördüğü bütün konulara, sorunlara yaklaşır.

Doğaya tutkundur, resimler getirir sık sık. Işıklarına, renklerine sarılır.

İmgeleri delikanlıca bir uçarılıkla, coşkulu bir içtenlikle bol bol kullanır. Derinlerde gizlenen ve gerçeklerin damarlarında kuşku uyandırmadan dolaşan ince bir alay umulmayan anlarda fışkırır, hazırlıksız yakalıyarak şaşırtır.

Hep doruk arıyan ve orada yeniden, yeni bir anlamla doğmak, yücelmek, insana giden yolları tıkayan engelleri aşmak amacıyla çırpınan bir yaşama sevinci, Azer Yaran'ın şiirlerindeki yapıyı güçlendirir.

MUZAFFER BUYRUKÇU

25 LİRA